

Den demokratiske **opposition**

i **Venezuela**

Modtager af Sakharovprisen 2017

Siden 1988 har Europa-Parlamentet tildelt Sakharovprisen for tankefrihed til enkeltpersoner eller organisationer, som har ydet et ekstraordinært bidrag til kampen for menneskerettighederne.

Den demokratiske opposition i Venezuela

Nationalforsamlingen (Julio Borges) og alle politiske fanger, som er oplyst af Foro Penal Venezolano, repræsenteret ved Leopoldo López, Antonio Ledezma, Daniel Ceballos, Yon Goicoechea, Lorent Saleh, Alfredo Ramos og Andrea González

I de seneste mange år har Venezuela været i politisk krise. Det regerende parti har løbende begrænset retsstaten og den forfatningsmæssige orden, og i marts 2017 fratog højesteret den demokratisk valgte nationalforsamling dens lovgivningsmæssige beføjelser. Julio Borges, formanden for nationalforsamlingen, opsummerede situationen i Venezuela med følgende ord: »Det er ikke blot en politisk konfrontation i Venezuela. Det er en vital, eksistentiel, værdibaseret konfrontation.«

Samtidig er antallet af politiske fanger nået op på mere end 600 ifølge den seneste rapport fra Foro Penal Venezolano (Venezuelas strafferetlige forum), en fremtrædende venezuelansk menneskerettighedsorganisation, der yder juridisk bistand *pro bono* til personer med begrænsede økonomiske ressourcer, og som formodes at være blevet vilkårligt tilbageholdt, tortureret eller udsat for overgreb i forbindelse med demonstrationer. Blandt de politiske fanger finder man de fremtrædende oppositionsledere Leopoldo López, Antonio Ledezma, Daniel Ceballos, Yon

Goicoechea, Lorent Saleh, Alfredo Ramos og Andrea González.

Den venezuelanske oppositionsleder Leopoldo López fik midlertidigt lov til at sidde i husarrest i juli efter mere end tre år i fængsel, men han blev overført tilbage til fængslet i august 2017. En anden fremtrædende oppositionspolitiker og forhenværende borgmester i Caracas, Antonio Ledezma, har siddet i husarrest siden 2015, mens andre forhenværende borgmestre, Alfredo Ramos fra Iribarren og Daniel Ceballos fra San Cristóbal, også har været fængslet ligesom studenteraktivisten Lorent Saleh. To spanske statsborgere, Andrea Gonzalez og Yon Goicoechea, er blandt de politiske fanger.

Siden årets begyndelse er mere end 130 politiske modstandere blevet myrdet, og mere end 500 er blevet vilkårligt fængslet.

Andrej Sakharov

Andrej Sakharov (1921-1989) var en berømt fysiker, menneskerettighedsaktivist, systemkritiker og fortaler for reformer i Sovjetunionen. Andrej Sakharov, en fremtrædende atomvidenskabsmand og opfinder af den sovjetiske brintbombe, var 32 år gammel, da han blev fuldgældigt medlem af Videnskabernes Akademi i Sovjetunionen. I slutningen af 1950'erne blev han imidlertid mere og mere bekymret over konsekvenserne af at foretage atomprøvesprængninger og over de politiske og moralske konsekvenser af sit arbejde, som kunne medføre massedødsfald. I 1960'erne udviklede han sig til kritiker af atomvåbenkapløbet, og som følge heraf blev han udelukket fra alt fortroligt militærrelateret arbejde og frataget alle sine privilegier.

I 1970 blev han en af medstifterne af menneskerettighedsudvalget i Sovjetunionen og begyndte at føre kampagner for menneskerettigheder og ofre for politiske retssager. I 1972 giftede han sig med Jelena Bonner, en anden menneskerettighedsaktivist. På trods af øget pres fra regeringens side forsøgte Sakharov

ikke blot at få løsladt systemkritikere i sit land, men han blev selv en af det sovjetiske styres modigste kritikere og blev symbolet på korstoget mod nægtelse af grundlæggende rettigheder. Han var — som det blev udtrykt af Nobelkomitéen, da den tildelte ham fredsprisen i 1975 — en talsmand for menneskehedens samvittighed. Han fik ikke lov til at møde op og modtage sin Nobelpris personligt, men hverken undertrykkelse eller eksil kunne knække hans modstand.

Andrej Sakharov blev sendt i eksil i den lukkede by Gorkij i 1980, efter at han offentligt havde protesteret over Sovjetunionens militære intervention i Afghanistan i 1979. Mens han var i eksil, var han underlagt streng politiovervågning. I anerkendelse af Sakharovs livslange indsats på menneskerettighedsområdet indførte Europa-Parlamentet i 1988 en pris opkaldt efter ham. Med initiativtageren Jean-Francois Deniaus ord var Sakharov en europæisk borger, som var personificeringen af tanke- og ytringsfrihed, og som på grund af sine overbevisninger og samvittighed havde besluttet at give afkald på alle de materielle fordele og æresbevisninger, der lå foran ham.

Sakharovprisen

Sakharovprisen for tankefrihed blev tildelt første gang i 1988 til Nelson Mandela og Anatolij Martjenko og er Den Europæiske Unions største hyldest til menneskerettighedsarbejde. Den giver anerkendelse til enkeltpersoner, grupper og organisationer, som har ydet et enestående bidrag til at beskytte tankefriheden. Gennem prisen og det tilknyttede netværk støtter EU prismodtagere, som styrkes og bistås i deres bestræbelser på at forsvare deres sager.

Prisen er hidtil blevet tildelt systemkritikere, politiske ledere, journalister, advokater, civilsamfundsaktivister, forfattere, mødre, hustruer, minoritetsledere, en antiterror-gruppe, fredsaktivister, en antitorturaktivist, en tegner, langtidsfængslede samvittighedsfanger, en filminstruktør, FN som organ og tilmed et barn, som kæmpede for retten til uddannelse. Den fremmer især ytringsfrihed, mindretals rettigheder, overholdelse af folkeretten, udvikling af demokrati og gennemførelse af retsstatsprincippet.

Europa-Parlamentet tildeler Sakharovprisen sammen med et beløb på 50 000 EUR ved et

formelt plenarmøde i Strasbourg hen imod slutningen af hvert år. Hver af Parlamentets politiske grupper kan nominere kandidater, og det samme kan individuelle medlemmer (forudsat at den enkelte kandidats kandidatur støttes af mindst 40 medlemmer). Kandidaterne præsenteres på et fælles møde i Udenrigsudvalget, Udviklingsudvalget og Underudvalget om Menneskerettigheder, og udvalgenes medlemmer stemmer om en liste på tre kandidater. Den eller de endelige vindere af Sakharovprisen vælges af Formandskonferencen, et organ i Europa-Parlamentet, der ledes af dets formand, og som omfatter lederne af alle de politiske grupper, som er repræsenteret i Parlamentet, hvilket gør valget af prismodtagerne til et ægte europæisk valg.

Prismodtagerne

- 2017** Den demokratiske opposition i Venezuela
- 2016** Nadia Murad Basee Taha og Lamiya Aji Bashar
- 2015** Raif Badawi
- 2014** Denis Mukwege
- 2013** Malala Yousafzai
- 2012** Nasrin Sotoudeh og Jafar Panahi
- 2011** Det Arabiske Forår: Mohamed Bouazizi, Ali Ferzat, Asmaa Mahfouz, Ahmed Al-Senussi og Razan Zaitouneh
- 2010** Guillermo Fariñas
- 2009** Memorial
- 2008** Hu Jia
- 2007** Salih Mahmoud Mohamed Osman
- 2006** Aleksandr Milinkevitj
- 2005** Kvinder i Hvidt, Hauwa Ibrahim, Journalister uden Grænser
- 2004** Journalistforbundet i Hviderusland
- 2003** FN's generalsekretær, Kofi Annan, og hele FN's personale
- 2002** Oswaldo Jose Paya Sardinas
- 2001** Izzat Ghazzawi, Nurit Peled-Elhanan, Dom Zacarias Kamwenho
- 2000** ¡BASTA YA!
- 1999** Xanana Gusmão
- 1998** Ibrahim Rugova
- 1997** Salima Ghezali
- 1996** Wei Jingsheng
- 1995** Leyla Zana
- 1994** Taslima Nasreen
- 1993** *Oslobodjenje*
- 1992** *Las Madres de Plaza de Mayo*
- 1991** Adem Demaçi
- 1990** Aung San Suu Kyi
- 1989** Aleksandr Dubtjek
- 1988** Nelson Rolihlahla Mandela, Anatolij Martjenko

Andrej Sakharov med sin kone Jelena Bonner

© Yury Rost

Forsidebillede

© EU 2017 — EP/AP Images/Ariana CubillosSakharov

Print:
ISBN 978-92-846-1886-6
doi:10.2861/0928
QA-06-17-130-DA-C

PDF:
ISBN 978-92-846-1865-1
doi:10.2861/825063
QA-06-17-130-DA-N

europarl.europa.eu/sakharov
#Sakharovprisen